

Afgørelse om metode for anvendelse af PICASSO i Danmark

28. maj 2024

J.nr.: 23/02545
bjde

Resumé

Denne sag drejer sig om ændring af metode for Energinet SOVs indkøb af automatiske frekvensgenoprettelsesreserver (aFRR) i Vestdanmark og Østdanmark.

Metodeændringen indebærer, at der indføres fælleseuropæiske markedsregler for aFRR energiaktivering i forbindelse med anvendelse af den europæiske platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering, PICASSO. I den forbindelse skal Energinets markedsforskrift C2 "Balance-marked og balanceafregning" justeres, da kravet om fuld aktiveringstid (FAT) på 5 minutter, frem for 15 minutter, indskrives. FAT på 5 minutter er med til at sikre, at et kapacitetsprodukt fra Vestdanmark og Østdanmark, hvis kapacitetsproduktet er geografisk placeret i Østdanmark, uden ændringer kan bydes ind som et energiaktiveringsprodukt i PICASSO.

Forsyningstilsynet har i sagen vurderet, om FAT på 5 minutter i Vestdanmark og Østdanmark vil bidrage til øget markedsintegration, ikke-diskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked for balanceringskapacitet.

Forsyningstilsynet vurderer, at ændring af FAT til 5 minutter i Vestdanmark og Østdanmark vil medvirke til at sikre fortsat ikke-diskrimination og gennemsigtighed. Forsyningstilsynet lægger vægt på, at kravet indskrives i Forskrift C2 og derfor vil være gældende for alle markedsaktører, der kan opfylde de tekniske krav til levering af aFRR i Vestdanmark og Østdanmark.

Forsyningstilsynet vurderer, at ændringen vil bidrage til at integrere balancemarkedet og til udveksling af balancerings tjenester for aFRR. Forsyningstilsynet lægger vægt på, at den indkøbte aFRR-kapacitet i Vestdanmark og Østdanmark, hvis kapacitetsproduktet er geografisk placeret i Østdanmark, kan anvendes til energiaktivering både uden for og inden for Danmark gennem PICASSO. Forsyningstilsynet vurderer ligeledes, at forslaget vil bidrage til effektiv konkurrence, idet danske markedsaktører vil få adgang til at byde ind med aFRR-energi i andre EU-lande, ligesom markedsaktører fra andre EU-lande kan byde ind med aFRR-energi i Danmark.

FORSYNINGSTILSYNET

Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Telefon 4171 5400

Digital Post til os:
Send via virk.dk
Send via borger.dk

Afgørelse

Forsyningstilsynet godkender Energinet SOVs forslag af 28. november 2023 til ændring af metode for Energinets indkøb af automatiske frekvensgenoprettelsesreserver (aFRR) i Vestdanmark (DK1) og Østdanmark (DK2).

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

Sagsfremstilling

Sagen drejer sig om Energinet SOVs anmeldelse af 28. november 2023 til ændring af metode for Energinets indkøb af aFRR i DK1 og DK2. Formålet med Energinets forslag til ændring af metoden er at indføre de fælleseuropæiske markedsregler for aFRR energiaktivering i forbindelse med anvendelse af PICASSO.

Forsyningstilsynet skal vurdere, om forslaget kan godkendes.

Sagens forløb

Den 18. december 2019 godkendte Forsyningstilsynet Energinets vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceringsansvarlige aktører. Forsyningstilsynet foretog i den forbindelse blandt andet en prøvelse af, om Energinets markedsforskrifter C1, C2 og C3 samt Energinets dokumenter "Prækvalifikation af anlæg og aggregerede porteføljer" og "Systemydelse til levering i Danmark - Udbudsbetingelser", opfylder de specifikke vilkår og betingelser, der skal fastsættes for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige aktører.

Den 12. oktober 2022 godkendte Forsyningstilsynet, at Energinet kan anvende den fælleseuropæiske platform for handel med frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering, PICASSO, senest den 24. juli 2024.

Den 28. november 2023 anmeldte Energinet ændringsforslag til metode for Energinets indkøb af aFRR i DK1 og DK2. Energinet medsendte Energinets forskrift C2 "Balancemarked og balanceafregning". Derudover medsendte Energinet et forklarende dokument, hvori Energinet beskriver baggrunden for metodeændringen nærmere, og hvad metodeændringen mere konkret kommer til at medføre af ændringer i forskrift C2. I forskrift C2 angives ligeledes de indholdsmæssige og sproglige ændringer. Endelig medsendte Energinet et høringsnotat med Energinets bemærkninger til de høringssvar, som Energinet modtog ved den offentlige høring over udkast til metodeændringen. Den offentlige høring blev foretaget i perioden fra den 27. oktober 2023 til 27. november 2023. Energinet modtog et høringssvar fra Ørsted.

Den 11. december 2023 og den 4. januar 2024 stillede Forsyningstilsynet spørgsmål til Energinet om forslaget. Energinet svarede på Forsyningstilsynets spørgsmål den 20. december 2023 og den 22. januar 2024.

Formålet med metodeændringen

Formålet med Energinets forslag til ændring af metoden er at indføre de fælleseuropæiske markedsregler for aFRR energiaktivering i forbindelse med anvendelse af PICASSO. I den forbindelse skal Energinets markedsforskrift C2 "Balancemarked og balanceafregning" justeres, da kravet om fuld aktiveringstid (FAT) på 5 minutter indskrives. FAT vil således ændres fra 15 minutter til 5 minutter. FAT på 5 minutter betyder, at den fulde leveringsmængde skal kunne aktiveres på 5 minutter, efter aktiveringssignalet er sendt.

PICASSO er den fælleseuropæiske platform for handel med frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering (aFRR). Anvendelse af PICASSO indebærer, at der fastsættes en fælleseuropæisk pris på aFRR-balanceringsenergi. Denne anmeldelse skal derfor ses i sammenhæng med anmeldelse af ændring af metode for Energinets indkøb af aFRR på daglige auktioner i DK1, der er fremsendt af Energinet den 28. november 2023, og som behandles særskilt af Forsyningstilsynet.

Forslagets indhold

Forslaget til metodeændring af Energinets indkøb af aFRR i DK1 og DK2 vedrører en tilføjelse til forskrift C2 af et kapitel vedrørende aFRR-energi. I dette kapitel angives, at markedsaktøren skal indgå "Aftale om balanceansvar" med Energinet og "Imbalance Settlement Agreement" (aftale om afregning af ubalancer) med den balanceafregningsansvarlige. Derudover angives, at aFRR-energibud fra markedsaktørerne skal sendes til Energinet, der indmelder disse bud til den fælles IT-plattform for PICASSO. Det angives endvidere, at buddene skal leve op til standardproduktet, og at FAT fastsættes til 5 minutter ved anvendelse af PICASSO.

Tilføjelse af et kapitel vedrørende aFRR-energi medfører, at det i kapitel 1 angives, at forskrift C2 indeholder regler og krav for afregning af FRR-energi og ikke kun energi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering (mFRR). Derudover medfører tilføjelse af et nyt kapitel, at alle efterfølgende kapitler rykkes i rækkefølge. Det medfører også som konsekvens, at det nye kapitel 4, § 11, stk. 6, angiver, at den balanceafregningsansvarlige fakturerer eller krediterer FRR-energi og ikke kun mFRR-energi for en uge ad gangen.

Energinet angiver i det forklarende dokument, at kapitlet vedrørende aFRR-energi er tidsbegrænset til den 17. december 2024, hvorefter det fjernes fra forskrift C2. FAT på 5 minutter vil fra og med den 18. december gælde i henhold til Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndighedens (ACER) afgørelse nr. 02/2020 af 24. januar 2020 om fastlæggelse af vilkår og metoder for PICASSO.

Energinet angiver i det forklarende dokument, at Energinet ønsker at foretage ændringen af FAT til 5 minutter ved anvendelsen af PICASSO, der forventes at ligge forud for fristen i ACER's afgørelse nr. 02/2020. Energinet har i anden sammenhæng oplyst, at Energinet forventer at anvende PICASSO fra oktober 2024. Energinet angiver, at det vil medføre at de danske markedsaktører kun skal prækvalificere deres anlæg én gang i forbindelse med overgangen til PICASSO. I modsat fald skulle de danske markedsaktører ligeledes prækvalificere deres anlæg i december 2024 i forbindelse med opfyldelse af kravet i ACER's afgørelse nr. 02/2020.

Energinet angiver i det forklarende dokument, at ændringerne gælder både i DK1 og DK2 og træder i kraft, når Energinet anvender PICASSO.

Energinet angiver i det forklarende dokument, at ved Energinets anvendelse af PICASSO vil energiaktiveringsmarkedet og kapacitetsmarkedet for aFRR blive adskilt. Energinet angiver ligeledes, at markedsaktører, hvis bud imødekommes på aFRR kapacitetsmarkedet, skal indsende energibud til PICASSO, der som minimum svarer til den kapacitetsmængde, som de opnåede på kapacitetsmarkedet for den pågældende time.

Energinet uddyber i svar til Forsyningstilsynet den 20. december 2023 og den 22. januar 2024, at indkøbet af aFRR-kapacitet og –energi i DK2 sker på en særlig måde, fordi DK2 følger metoden for det nordiske aFRR-kapacitetsmarked, hvor aFRR-kapacitet og aFRR–energi ikke er adskilt. Energinet angiver således, at kun kapacitetsbud, der er geografisk placeret i DK2, er forpligtet til at sende tilsvarende energibud til PICASSO. Hvis derimod 0 MW blev købt af anlæg beliggende i DK2, vil Energinet sende et behov på 0 MW til PICASSO. Energinet understreger, at frivillige bud fra DK2 kan blive aktiveret i PICASSO, selv hvis Energinet indsender et behov på 0 MW til PICASSO, hvis de er tilstrækkelig konkurrencedygtige, og hvis der er et behov et sted i EU, og der er ledig grænseoverskridende overførselskapacitet.

Energinet forklarer i svar til Forsyningstilsynet den 20. december 2023, at den præcise dato for, hvornår det nye aFRR-kapacitetsmarked for DK1 tages i brug, afhænger af, hvornår Energinet kan opnå en sikker drift af PICASSO. Energinet forklarer, at Energinet vil udarbejde en liste over go-live succeskriterier, der alle skal være opfyldt, før det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1 kan anvendes. Energinet angiver, at når listen er opfyldt, vil Energinet udsende et varsel om opstart til markedsaktørerne, hvor tidsintervallet for opstart er aftalt med markedsaktørerne.

Inddragelse af TSO'er, DSO'er og andre interessenter

Energinet angiver i det forklarende dokument, at de foreslåede vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester ikke berører relationen med de øvrige transmissions selskaber (TSO'er). Årsagen er dels, at disse vilkår og betingelser vedrører, hvordan de forskellige balancerings tjenester når frem til TSO'en, i dette tilfælde Energinet, for den del, der berører PICASSO, og dels at aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1 er et nationalt, lokalt marked, der dermed ikke påvirker de øvrige TSO'er i EU. Energinet angiver ligeledes, at Energinet fortsat kan leve op til de internationale forpligtelser med aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1.

Energinet angiver i det forklarende dokument, at Energinet ikke har drøftet metodeændringen med distributionssystemoperatører (DSO), da levering af systemydelser alene sker efter et behov, der er fastlagt af Energinet som TSO.

Energinet angiver i det forklarende dokument, at Energinet har involveret markedsaktører og andre interessenter gennem en offentlig høring i perioden fra den 27. oktober til 27. november 2023.

Høringssvar til Energinets høring over udkast til forslag

Energinet havde et udkast til forslaget i offentlig høring af ca. en måneds varighed, fra den 27. oktober 2023 til 27. november 2023. Energinet modtog et høringssvar fra Ørsted.

Ørsted udtrykte i høringssvaret ønske om, at Energinet beskriver en fall-back mekanisme i metoden, der kan sikre tilstrækkelig aFRR-kapacitet i DK1 i det tilfælde, at Energinet bliver forsinket med anvendelsen af PICASSO. Ørsted bemærker, at Energinet bør sikre, at harmoniseringen af aFRR-produktet i DK1 med standardproduktet i PICASSO ikke forringer balanceringen af DK1 eller i øvrigt skaber driftsmæssige risici, heller ikke hvis Energinets anvendelse af PICASSO forsinkes.

Sagens parter

Forsyningstilsynet har vurderet, hvem der er parter i sagen.

Forsyningstilsynet anser Energinet Selvstændig Offentlig Virksomhed (SOV), CVR nr. 28980671, og Energinets helejede datterselskab, Energinet Systemansvar A/S, CVR-nr. 39314959, som parter i sagen i dansk forvaltningsretlig forstand.

Forsyningstilsynet korresponderer som led i tilsynets behandling af sagen med Energinet SOV, CVR-nr. 28980671, Myndighedsenheden, som partsrepræsentant for Energinet SOV og Energinet Systemansvar A/S.

Høring

Forsyningstilsynet har gennemført en offentlig høring over Energinets anmeldelse af metodeændring på Forsyningstilsynets hjemmeside fra den 7. december 2023 til den 9. januar 2024. Der indkom ingen høringssvar.

Forsyningstilsynet har ikke gennemført en partshøring af sagens parter over et udkast til tilsynets afgørelse, da tilsynet ikke har revideret vilkår og betingelser i metoden forud for tilsynets afgørelse. Afgørelsen indeholder i øvrigt ikke nye oplysninger af faktisk karakter, der er til ugunst for sagens part, og som sagens part ikke i forvejen er bekendt med.

Retsgrundlag

KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) NR. 2017/2195 AF 23. NOVEMBER 2017 OM FASTSÆTTELSE AF RETNINGSLINJER FOR BALANCERING AF ELEKTRICITET (EBGL), JF. SENESTE KONSOLIDEREDE VERSION AF 19. JUNI 2022

Forsyningstilsynet har kompetence til at godkende forslag til vilkår og betingelser eller metoder for balancering, herunder indkøb af aFRR i DK1 og DK2, samt ændringer heraf sag for sag, jf. EBGL artikel 5, stk. 4, litra c. EBGL artikel 5, stk. 4, litra c, har følgende ordlyd:

4. Forslag til følgende vilkår og betingelser eller metoder samt ændringer heraf godkendes sag for sag af hver enkelt regulerende myndighed i hver af de berørte medlemsstater:

[...]

c) vilkår og betingelser for balancering, jf. artikel 18

Forsyningstilsynet skal ved sin godkendelse påse, at forslag til vilkår og betingelser er i overensstemmelse med formålet med EBGL og bidrager til markedsintegration, ikke-diskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked, jf. artikel 5, stk. 1.

EBGL artikel 5, stk. 1, har følgende ordlyd:

1. Hver enkelt regulerende myndighed eller agenturet, alt efter hvad der er relevant, godkender de vilkår og betingelser eller metoder, som TSO'erne har udarbejdet, i henhold til stk. 2, 3 og 4. Inden agenturet eller de relevante regulerende myndigheder godkender vilkår og betingelser eller metoder, reviderer de om nødvendigt forslagene efter høring af de respektive TSO'er for at sikre, at de er i overensstemmelse med formålet med denne forordning og bidrager til markedsintegration, ikke-diskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked.

Det følger af EBGL artikel 3, at EBGL bl.a. har til formål at øge effektiviteten af balancering og effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder samt at integrere balancemarkederne og fremme mulighederne for at udveksle balanceringstjenester samt samtidig bidrage til driftssikkerhed.

EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d, har følgende ordlyd:

1. Denne forordning har til formål at:

- a) fremme effektiv konkurrence, ikke-diskrimination og gennemsigtighed på balancemarkederne
- b) øge effektiviteten af balancering og effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder
- c) integrere balancemarkederne, fremme mulighederne for at udveksle balanceringstjenester og samtidig bidrage til driftssikkerheden
- d) bidrage til effektiv og langsigtet drift og udvikling af elektricitetstransmissionssystemet og elektricitetssektoren i Unionen samt til, at day-ahead-, intraday- og balancemarkederne fungerer effektivt og konsekvent.

Det følger af artikel 6, stk. 3, at TSO'erne kan anmode om ændring af en gældende metode. Det fremgår ligeledes, at Forsyningstilsynet kan anmode om ændringsforslag til en TSO's forslag til metodeændring. EBGL artikel 6, stk. 3, har følgende ordlyd:

3. Agenturet eller de regulerende myndigheder kan, alt efter hvem der er ansvarlig for vedtagelsen af vilkår og betingelser eller metoder i henhold til artikel 5, stk. 2, 3, og 4, anmode om forslag til ændringer af disse vilkår og betingelser eller metoder og fastsætte en frist for fremlæggelse af forslagene. TSO'er, der er ansvarlige for at udarbejde et forslag til vilkår og betingelser eller metoder, kan fremlægge forslag om ændringer heraf for de regulerende myndigheder og agenturet. Forslagene om ændring af vilkår og betingelser eller metoder sendes i høring i overensstemmelse med proceduren i artikel 10 og godkendes i overensstemmelse med proceduren i nærværende artikel 4 og 5.

Det følger af artikel 18, stk. 1, litra a og b, at en TSO skal udforme forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balanceringstjenester og balanceansvarlige parter for alle balanceområder i en medlemsstat. Det følger ligeledes af artikel 18, stk. 3, litra a og c, at TSO'en skal koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt af de foreslåede vilkår og betingelser samt inddrage andre interessenter i forbindelse med udarbejdelse af forslaget, uden at det berører den offentlige høring i henhold til EBGL artikel 10. Endvidere følger det af artikel 18, stk. 3, litra b, at TSO'ens forslag skal overholde rammerne for bl.a. PICASSO i henhold til EBGL artikel 21, stk. 3, litra f. Endelig følger det af artikel 18, stk. 4, litra a, at TSO'en skal fastlægge rimelige krav til levering af balanceringstjenester.

EBGL artikel 18, stk. 1, litra a og b, har følgende ordlyd:

1. Senest seks måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse og for alle balanceområder i en medlemsstat udformer TSO'erne i denne medlemsstat et forslag til:
 - a) vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester
 - b) vilkår og betingelser for balanceansvarlige parter

EBGL artikel 18, stk. 3, litra a-c, har følgende ordlyd:

- I forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter skal alle TSO'er:
- a) koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser
 - b) overholde rammerne for etablering af europæiske platforme for udveksling af balancerings energi og for processen til udligning af modsatte ubalancer i henhold til artikel 19, 20, 21 og 22
 - c) inddrage andre DSO'er og andre interesserede parter i forbindelse med udarbejdelse af forslaget og tage højde for deres synspunkter, uden at dette berører den offentlige høring i henhold til artikel 10

EBGL artikel 18, stk. 4, litra a, har følgende ordlyd:

4. Vilkårene og betingelserne for leverandører af balancerings tjenester skal:
[...]
 - a) fastlægge rimelige og begrundede krav til levering af balancerings tjenester

Det følger af EBGL artikel 21, stk. 3, litra f, at rammen for gennemførelse af PICASSO som minimum skal omfatte rammerne for harmonisering af vilkårene og betingelserne for balancering. EBGL artikel 21, stk. 3, litra f, har følgende ordlyd:

3. Forslaget i stk. 1 [til PICASSO] skal som minimum omfatte:
[...]
 - f) rammerne for harmonisering af vilkårene og betingelserne for balancering, jf. artikel 18

Forsyningstilsynets begrundelse for afgørelsen

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om tilsynet kan godkende Energinets forslag af 28. november 2023 til ændring af metode for Energinets indkøb af aFRR i DK1 og DK2.

Forsyningstilsynets afgørelse er truffet med hjemmel i artikel 5, stk. 4, litra c, samt artikel 6, stk. 3 i Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet (EBGL), jf. seneste konsoliderede version af 19. juni 2022. Forsyningstilsynet skal i sin afgørelse vurdere, om ændringerne lever op til kravene i EBGL artikel 18, stk. 1, litra a og b, stk. 3, litra a-c, og stk. 4, litra a, der angiver, at vilkårene og betingelserne for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter skal være rimelige og begrundede samt overholde rammerne for etablering af PICASSO.

Forsyningstilsynet skal som led i sin vurdering påse, at EBGL artikel 5, stk. 1, samt artikel 3 er opfyldt. Artikel 5, stk. 1, indebærer, at forslaget vilkår og betingelser er i overensstemmelse med formålet med EBGL. Artikel 3 indebærer, at forslaget bidrager til markedsintegration, ikke-diskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked.

Forsyningstilsynet vil nedenfor nærmere redegøre for sin vurdering af, om metodeændringen opfylder kravene i EBGL.

Vurdering af, om metodeændringen opfylder EBGL's krav

Det følger af EBGL artikel 18, stk. 1, litra a og b, at Energinet skal udforme forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter. Det følger ligeledes af EBGL artikel 18, stk. 4, litra a, at disse vilkår og betingelser skal være rimelige og begrundede krav til levering af balancerings tjenester.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet i det forklarende dokument til metodeændringen specificerer ændringen af FAT til 5 minutter for DK1 og DK2, der træder i kraft ved Energinets anvendelse af PICASSO. Energinets forslag til metodeændring for Energinets indkøb af aFRR i DK1 og DK2 indeholder ændringer i forskrift C2 "Balance-marked og balanceafregning".

Forsyningstilsynet bemærker, at de tekniske betingelser medfører, at aktiveringstiden for aFRR-kapacitetsprodukter i DK1 og DK2 ændres, således at den altid vil følge aktiveringstiden for energiaktiveringsproduktet.

Forsyningstilsynet bemærker, at de ovenstående ændrede vilkår og betingelser er med til at sikre, at et kapacitetsprodukt fra DK1 og DK2, hvis kapacitetsproduktet er geografisk placeret i DK2, uden ændringer kan bydes ind som et energiaktiveringsprodukt i PICASSO, når Energinet anvender PICASSO. Forsyningstilsynet bemærker, at ændringen vil medføre, at Energinet udelukkende indkøber kapacitetsprodukter i DK1, der kan aktiveres via PICASSO. Den vil ligeledes medføre, at Energinet kan indkøbe kapacitetsprodukter i DK2, der kan aktiveres via PICASSO, hvis disse kapacitetsprodukter er geografisk placeret i DK2. Endelig bemærker Forsyningstilsynet, at frivillige bud fra DK2 kan blive aktiveret i PICASSO, selv hvis Energinet indsender et behov på 0 MW til PICASSO, hvis de er tilstrækkelig konkurrencedygtige, og hvis der er et behov et sted i EU og der er ledig grænseoverskridende overførselskapacitet.

Forsyningstilsynet vurderer, at dette vil understøtte Energinets og markedsaktørernes anvendelse af PICASSO. Forsyningstilsynet bemærker i øvrigt her til, at markedsaktørerne ikke har haft bemærkninger vedrørende, om Energinets ændringer er rimelige og begrundede. Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at de ændrede vilkår og betingelser er rimelige og begrundede krav til levering af balancerings tjenester.

Forsyningstilsynet vurderer, at den anmeldte metodeændring, der vedrører vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og balanceansvarlige parter, er i overensstemmelse med de regler for aFRR-kapacitetsmarkedet, der er fastsat i EBGL artikel 18, stk. 1, litra a og b, og EBGL artikel 18, stk. 4, litra a.

Koordination med TSO'er og inddragelse af interessenter

EBGL artikel 18, stk. 3, litra a og c, fastsætter, at TSO'erne ved udarbejdelsen af vilkårene og betingelserne skal koordinere med og inddrage de TSO'er, DSO'er og interessenter, der kan blive berørt af de anmeldte ændrede vilkår og betingelser.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet i det forklarende dokument til metodeændringen oplyser, at de foreslåede vilkår og betingelser for leverandører af balancerings-tjenester ikke berører relationen til de øvrige TSO'er. Årsagen er, at disse vilkår og betingelser vedrører, hvordan de forskellige balancerings-tjenester når frem til TSO'en, i dette tilfælde Energinet, for den del, der berører PICASSO. Derudover er aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1 et nationalt, lokalt marked, der dermed ikke påvirker de øvrige TSO'er i EU. Forsyningstilsynet bemærker også, at Energinet angiver fortsat at ville kunne leve op til de internationale forpligtelser med aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet i det forklarende dokument oplyser, at Energinet ikke har drøftet metodeændringen med DSO'er, da levering af systemydelse alene sker efter et behov, der er fastlagt af Energinet som TSO.

Forsyningstilsynet vurderer, at Energinet ikke behøver at koordinere de foreslåede vilkår og betingelser med de øvrige TSO'er, idet denne metodeændring alene vedrører hvordan de forskellige balancerings-tjenester når frem til TSO'en, i dette tilfælde Energinet, for den del, der berører PICASSO. Derudover er aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1 et nationalt, lokalt marked, der derfor ikke berører de øvrige TSO'er. Forsyningstilsynet vurderer ligeledes, at Energinet ikke behøver at drøfte metodeændringen med DSO'er, da levering af systemydelse alene sker efter behov fastsat af Energinet som TSO. På den baggrund vurderer Forsyningstilsynet, at Energinets anmodning om metodeændring ikke er i modstrid med betingelserne i EBGL artikel 18, stk. 3, litra a, selvom der i forbindelse med metodeændringen ikke har fundet en koordinering sted med andre TSO'er og DSO'er.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet i det forklarende dokument til metodeændringen oplyser, at Energinet har involveret markedsaktører og andre interessenter gennem en offentlig høring i perioden fra den 27. oktober til 27. november 2023.

Forsyningstilsynet finder, at Energinet har inddraget andre interessenter gennem en offentlig høring ved udarbejdelse af metodeændringen. Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at Energinets anmodning om metodeændring opfylder betingelserne i EBGL artikel 18, stk. 3, litra c.

Vilkår i sammenhæng med PICASSO

EBGL artikel 18, stk. 3, litra b, fastsætter, at TSO'erne dvs. Energinet, skal sikre de fornødne indholds- og tidsmæssige sammenhænge mellem de anmeldte, nationale vilkår for balanceansvarlige aktører på aFRR-markedet i DK1 og DK2 samt Energinets tilslutning til PICASSO. Forsyningstilsynet skal således vurdere, om den anmeldte metodeændring indholds- og tidsmæssigt hænger sammen med, at Energinet skal overgå til at anvende PICASSO.

ACER har truffet afgørelse nr. 02/2020 af 24. januar 2020 om fastlæggelse af vilkår og metoder for PICASSO og afgørelse nr. 15/2022 af 30. september 2022 om ændring af fastlæggelse af vilkår og metoder for PICASSO efter EBGL artikel 21.

Det fremgår af EBGL artikel 21, stk. 3, litra f, at forslaget til PICASSO skal omfatte rammerne for harmonisering af vilkår og betingelser for balancering efter EBGL artikel 18.

De enkelte TSO'er, herunder Energinet, har ansvaret for at få anmeldt og godkendt nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for indkøb af aFRR i DK1 og DK2 efter EBGL artikel 18, stk. 3, litra b, så de enkelte nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører er tilpasset ACER's afgørelse om PICASSO.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet oplyser i det forklarende dokument, at ændringen af FAT til 5 minutter vil ske ved anvendelsen af PICASSO. Forsyningstilsynet bemærker ligeledes, at Energinet har oplyst, at Energinet forventer at anvende PICASSO i oktober 2024, hvilket er forud for fristen i ACER's afgørelse nr. 02/2020. Forsyningstilsynet bemærker dertil, at forslaget vil medføre, at de danske markedsaktører kun skal prækvalificere deres anlæg én gang i forbindelse med overgangen til PICASSO. I modsat fald skulle de danske markedsaktører ligeledes prækvalificere deres anlæg i december 2024 i forbindelse med opfyldelse af kravet i ACER's afgørelse nr. 02/2020.

En høringspart har udtrykt ønske om, at Energinet beskriver en fall-back mekanisme i metoden, der kan sikre tilstrækkelig aFRR-kapacitet i DK1 i det tilfælde, at Energinet bliver forsinket med anvendelsen af PICASSO. Forsyningstilsynet bemærker, at den præcise dato for, hvornår det nye aFRR-kapacitetsmarked tages i brug, afhænger af, hvornår Energinet kan opnå en sikker drift af PICASSO. Forsyningstilsynet bemærker ligeledes, at Energinet vil udarbejde en liste over go-live succeskriterier, der alle skal være opfyldt førend det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1 kan anvendes, og at Energinet vil udsende et varsel om opstart til markedsaktørerne efter aftale med disse. Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at Energinet har taget tilstrækkelig højde for eventuelle driftsmæssige risici ved det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1.

Forsyningstilsynet vurderer, at den foreslåede metodeændring, der ændrer FAT til 5 minutter, har den fornødne tidsmæssige sammenhæng med, hvornår Energinet forventer at anvende PICASSO, og ligeledes har den fornødne indholdsmæssige sammenhæng med de krav, der stilles, for at Energinet kan anvende PICASSO. Forsyningstilsynet vurderer derfor, at metodeændringen ligger inden for rammerne for etableringen af PICASSO i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3, litra b.

Vurdering af vilkår og betingelser i forhold til EBGL's formål

Det følger af EBGL artikel 5, stk. 1, at Forsyningstilsynet ved sin godkendelse skal påse, at forslag til vilkår og betingelser er i overensstemmelse med formålet med EBGL samt bidrager til markedsintegration, ikke-diskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked.

Forsyningstilsynet vurderer, at ændring af FAT til 5 minutter i DK1 og DK2 vil medvirke til at sikre fortsat ikke-diskrimination og gennemsigtighed, idet forslaget indskrives i

Forskrift C2 "Balancemarked og balanceafregning" og derfor vil være gældende for alle markedsaktører, der kan opfylde de tekniske krav til levering af aFRR i DK1 og DK2.

Forsyningstilsynet bemærker, at de ændrede vilkår og betingelser er med til at sikre, at et kapacitetsprodukt fra DK1 og DK2, hvis kapacitetsproduktet er geografisk placeret i DK2, uden ændringer kan bydes ind som et energiaktiveringsprodukt i PICASSO, når Energinet anvender PICASSO. Forsyningstilsynet vurderer derfor, at forslaget vil bidrage til at integrere balancemarkedet og til udveksling af balancerings tjenester for aFRR, idet den indkøbte aFRR-kapacitet i DK1 og DK2, hvis kapacitetsproduktet er geografisk placeret i DK2, kan anvendes til energiaktivering både uden for og inden for DK1 og DK2 gennem PICASSO. Forsyningstilsynet vurderer ligeledes, at forslaget vil bidrage til effektiv konkurrence, idet danske markedsaktører vil få adgang til at byde ind med aFRR-energi i andre EU-lande, ligesom markedsaktører fra andre EU-lande kan byde ind med aFRR-energi i DK1 og DK2.

Det er Forsyningstilsynets vurdering, at adgang til den europæiske aFRR energiaktiveringsplatform PICASSO giver markedsaktørerne mulighed for at afsætte i det marked, der giver den største samfundsøkonomiske værdi, fremfor at være begrænset af et bu-dområde eller en landegrænse.

Sammenfattende vurdering

Forsyningstilsynet finder ud fra en samlet gennemgang og vurdering, at forslaget til metodeændring opfylder krav og principper ifølge EBGL, så FAT kan ændres til 5 minutter i DK1 og DK2.

Forsyningstilsynet godkender Energinets forslag om ændring af metode for Energinets indkøb af aFRR i DK1 og DK2.

Offentliggørelse af afgørelsen

Forsyningstilsynets afgørelse offentliggøres i Forsyningstilsynets Afgørelsesdatabase på Forsyningstilsynets hjemmeside, <https://afg.forsyningstilsynet.dk/>.

Offentliggørelsen sker på ulovbestemt grundlag.

Offentliggørelsen kan omfatte navnene på den eller de virksomheder, der er adressater for afgørelsen, når offentliggørelsen skønnes at være af almen interesse for offentligheden, medmindre dette vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomhederne m.v.

Det er Forsyningstilsynets skøn, at offentliggørelsen af navnene på Energinet SOV og Energinet Systemansvar A/S vil være af almen interesse, og at offentliggørelsen af virksomhedernes navne ikke vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomhederne.

Klagevejledning

Der er mulighed for at klage til Energiklagenævnet over Forsyningstilsynets afgørelse.

Klagen skal være indgivet skriftligt til Energiklagenævnet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen kan indgives til Energiklagenævnet i Nævnenes Hus gennem klageportalen på kpo.naevneneshus.dk. Alternativt kan klagen indgives pr. e-mail til ekn@naevneneshus.dk eller pr. post til Energiklagenævnet, Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg.

Yderligere vejledning om klage fremgår på Energiklagenævnets hjemmeside www.ekn.dk eller kontakt Energiklagenævnet på tlf.: 72 40 56 00.

Reglerne om klage fremgår af § 89 i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1248 af 24. oktober 2023.

Med venlig hilsen

Bjørn Denninger
Specialkonsulent / Special Advisor
Tlf +45 4171 5408
bjde@forsyningstilsynet.dk